ข่าวตัดจากหนังสือพิมพ์ประจำวัน

หนังสือพิมพ์ มติชน

วันที่ ๙ เดือน กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๙ หน้า ๗

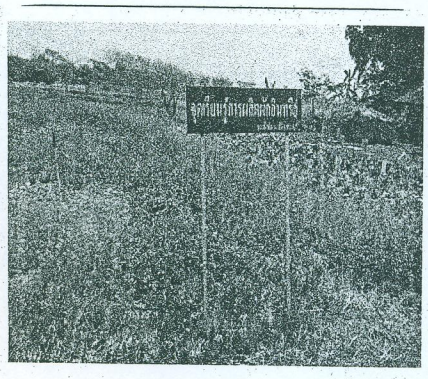

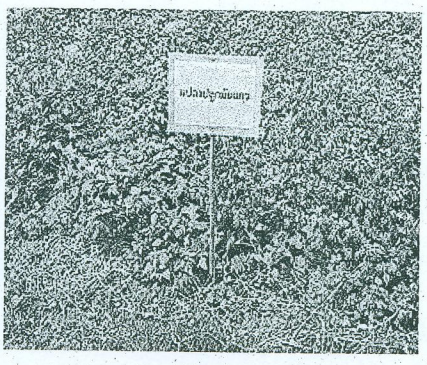

หมอดินหญิง จ.พะเยา 'แสงจันทร์ ปันแก้ว'

เกษตรกรหัวก้าวหน้าด้านการปรับปรุงบำรุงดิน

การปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์อยู่เสมอ นับเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เกษตรกรมีผลผลิตพืชทางการเกษตรที่ดีมีคุณภาพ ทั้งยังช่วยในเรื่องของการลดต้นทุนการผลิต และช่วยสร้างระบบนิเวศที่ดีมีความเหมาะสมในการปลูกพืชอยู่ตลอดเวลา แต่ที่ผ่านมาเกษตรกรไทยไม่ค่อยสนใจหรือใส่ใจที่จะปรับปรุงบำรุงดินให้ดีอยู่เสมอ แต่กลับใช้วิธีการเพิ่มการใช้เคมีเพื่อทดแทนการปรับปรุงบำรุงแทน เพราะเชื่อว่า การใช้เคมีเป็นการบำรุงดินและพืชให้ได้ผลผลิตดีเช่นกัน แต่ในความเป็นจริงแล้วการใช้เคมีภัณฑ์ต่างๆ กลับเป็นเพียงการแก้ปัญหาที่ปลายเหตุ ซึ่งท้ายที่สุดก็จะส่งผลให้ดินที่ได้รับเคมีภัณฑ์ที่ไม่ถูกต้องเหมาะสมตามความต้องการของดินจริงๆ ไม่สามารถที่จะหล่อเลี้ยงพืชให้เจริญเติบโตและให้ผลผลิตที่ดีในระยะยาวได้

ทั้งนี้สาเหตุที่ทำให้ดินเสื่อมโทรมนั้นประกอบด้วย การปลูกพืชชนิดเดียวกันติดต่อกันเป็นเวลาหลายๆ ปี การลักลอบตัดไม้ การบุกรุกป่าเพื่อการเกษตร ทำให้ดินขาดอินทรีย์วัตถุหน้าดิน การชะล้างพังทลายสูง ขาดเทคโนโลยีที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ เช่น ไม่ทราบคุณภาพของดิน การใส่ปุ๋ย พันธุ์พืช วิธีการที่ถูกต้องในการปลูกพืชบนที่ลาดชัน ฉะนั้นการปรับปรุงบำรุงดินด้วยรูปแบบธรรมชาติ จึงนับเป็นหัวใจสำคัญที่จะส่งเสริมให้พืชมีคุณภาพที่ดีไปพร้อมกับดินที่ดี และคุณภาพชีวิตที่ดีของเกษตรกรอย่างแท้จริง นางแสงจันทร์ ปันแก้ว หมอดินอาสาประจำหมู่บ้านสันป่าจี้เหนือ บ้านเลขที่ 157 หมู่ที่ 2 ตำบลดงสุวรรณ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา เบอร์โทรศัพท์ 08-6117-5532 และตำแหน่งหมอดินอาสาดีเด่นเฉพาะสาขา รางวัลชนะเลิศสาขาการปรับปรุงบำรุงดินปี 2559 ซึ่งเป็นเกษตรกรอีกคนหนึ่งที่ตระหนักและเรียนรู้ที่จะปรับปรุงบำรุงดินเพื่อการเกษตรของตนเองอยู่เสมอ

นางแสงจันทร์ ปันแก้ว เปิดเผยว่า การที่ตนได้มีโอกาสได้เป็นหมอดินอาสาทำให้ตนนั้นมองเห็นสภาพปัญหาของดินเป็นเรื่องที่สำคัญต่ออาชีพเกษตรกรรม เนื่องจากดินในพื้นที่แปลงเกษตรของตนนั้นเป็นดินเหนียว ซึ่งไม่เหมาะสมในการปลูกพืชใดๆ จึงทำให้ตนเกิดแนวคิดที่จะไม่ยอมแพ้ต่อโชคชะตาด้วยการหันมาศึกษาเรื่องการปรับปรุงบำรุงดินนำองค์ความรู้ต่างๆ จากกรมพัฒนาที่ดินมาปรับใช้กับพื้นที่ของตนเอง ด้วยการใช้ปุ๋ยหมักในการปรับปรุงบำรุงดิน แม้ว่าปุ๋ยหมักจะมีธาตุอาหารที่พืชต้องการอยู่ในปริมาณต่ำ แต่ปุ๋ยหมักก็ช่วยทำให้โครงสร้างของดินโปร่ง สามารถถ่ายเทอากาศได้ดี ช่วยดูดซับน้ำ โดยวิธีการนั้นตนจะใช้ปุ๋ยหมักร่วมกับการใช้น้ำหมักชีวภาพซุปเปอร์ พด.2 ราดลงดิน เพื่อช่วยให้ดินมีความร่วนซุย ระบายอากาศได้ดี และอุ้มน้ำได้ดีขึ้น

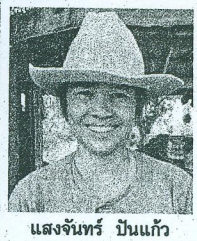

แสงจันทร์ ปันแก้ว

ในพื้นที่การเกษตรของตนจะแบ่งออกเป็นหลายส่วน คือ ในส่วนของนาข้าว จะใช้วิธีไถกลบตอซังข้าวและหว่านเมล็ดปอเทืองเพื่อช่วยปรับปรุงบำรุงดิน ซึ่งการใช้ปอเทืองก็เป็นอีกวิธีหนึ่งในการปรับปรุงบำรุงดินให้มีความร่วนซุยขึ้น ซึ่งเรียกว่าปุ๋ยพืชสด โดยปุ๋ยพืชสดนี้ คือปุ๋ยอินทรีย์ ที่ได้จากการไถกลบพืชที่ยังสด หรืออยู่ในระยะออกดอก แล้วจึงไถกลบลงไป นอกจากการเพาะปลูกขึ้นมาเองแล้วยังหมายรวมไปถึงการไถกลบเศษพืชต่างๆ ที่ขึ้นอยู่ด้วยเช่นกัน สำหรับพืชที่นิยมใช้เป็นปุ๋ยพืชสด ได้แก่ ถั่วพร้า ถั่วพุ่ม ถั่วเขียว เป็นต้น ทั้งนี้ในส่วนของพื้นที่การเกษตรของตนจะเลือกใช้ปอเทืองเป็นหลัก และเก็บเมล็ดพันธุ์เอาไว้ใช้ยามที่ต้องการต่อไป

นางแสงจันทร์ กล่าวเพิ่มเติมว่า แปลงปลูกข้าวของตนนั้นมีพื้นที่เป็นดินเหนียวในที่ลุ่ม น้ำซึมผ่านลงไปได้ยาก จึงแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยการไถกลบตอซังข้าวหลังเก็บเกี่ยวข้าว กข.6 และปลูกพืชปุ๋ยสดปอเทืองเพื่อปรับปรุงบำรุงดินเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ ยังใช้ปุ๋ยหมักซุปเปอร์ พด.1 และน้ำหมักชีวภาพซุปเปอร์ พด.2 ในการปรับปรุงดินทำให้ดินร่วนซุย และระบายน้ำได้ดีขึ้น และปลูกฟักทองพันธุ์ศิลาเพชร ลายทอง และลายทองดำ หมุนเวียนหลังเก็บเกี่ยวข้าว ทำให้สามารถสร้างรายได้หลักเป็นอย่างดี และแบ่งพื้นที่ส่วนหนึ่งปลูกผักปลอดสารพิษหมุนเวียน เช่น กะหล่ำปลี กะหล่ำดอก บล็อกโคลี่ และกวางตุ้ง โดยใช้วิธีการปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมัก ปุ๋ยคอก และฉีดพ่นน้ำหมักชีวภาพซุปเปอร์ พด.2 และสารควบคุมแมลงศัตรูพืชซุปเปอร์ พด.7 และใช้ฟางข้าวมาคลุมดินเพื่อรักษาความชื้นในแปลงพืชผัก ทำให้ตนสามารถสร้างรายได้ต่อเนื่องได้ทุกวัน สามารถกำหนดราคาขายได้สูงกว่าท้องตลาดประมาณ 3 เท่า

"แม้ว่าพื้นที่ของตนจะไม่เหมาะสมกับการปลูกพืช แต่ด้วยการปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด ก็ทำให้ปัจจุบันพื้นที่ทำการเกษตรของตนกลับมาปลูกพืชที่ให้ผลผลิตที่ดีได้ แต่ทั้งนี้การปรับปรุงบำรุงดินจะต้องหมั่นทำอยู่เสมอ เพื่อให้ดินคงความอุดมสมบูรณ์และเหมาะสมกับการปลูกพืชทุกชนิดต่อไป" นางแสงจันทร์ กล่าว

จากแนวคิดที่ไม่ย่อท้อต่อการทำเกษตรกรรมของหมอดินอาสาหญิงคนเก่ง นางแสงจันทร์ ปันแก้ว นับเป็นอีกหนึ่งตัวอย่างที่ชี้ให้เห็นว่าการปรับปรุงบำรุงดินนั้นเป็นหัวใจสำคัญในการทำเกษตรกรรมอย่างยั่งยืนและมั่นคงที่แท้จริง